

ਪੁਲਿਸ ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ 1991 ਨੂੰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ., ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਲਿਆਂਦਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਾਰਾਂ ਸਿਰਫ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਰਾਂ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (DW 1) ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ (DW 2) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਦੱਸ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(22) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਛਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 14 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਮੂਲ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.ਡੀ.-2159 ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਮ ਐਲ ਕੌਲ ਜੇ.

ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

Crl. ਏ. 392/1997 ਦਾ ਐਸ.ਬੀ

8 ਅਗਸਤ, 1997

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 - ਐੱਸ. 452 ਐਸ. 454 ਅਤੇ 482 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ- ਵਾਹਨ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭੁੱਕੀ ਲੈ ਕੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ

ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ - ਜ਼ਬਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਰੈਕਟਰ ਨੰ. ਪੀ.ਜੇ.ਡੀ.-3296 ਇਹ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਸੀ; ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਭੁੱਕੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ ਨੰਬਰ ਪੀਜੇਡੀ 3296 ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਟਰੈਕਟਰ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 452 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 452 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੈਕਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰੋ।

(ਪੈਰਾ 7 ਅਤੇ 8)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇ.ਐਸ.ਡਡਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਪੀ.ਐਸ. ਸੂਲਰ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਨਿਰਣਾ

(1) ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਐਡੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਿਆਂ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਇੱਕ ਲੱਖ, ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ 37 ਕਿਲੋ. ਭੁੱਕੀ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੈਕਟਰ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਜੇ.ਡੀ.-3296 ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੈਕਟਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਟਰੈਕਟਰ ਨੰ. ਪੀ.ਜੇ.ਡੀ.-3296 ਜੋ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 454 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 452 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। 452 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀਆਰ ਦੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਸਨ, ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ।

(3) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਟਰੈਕਟਰ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਜੇ.ਡੀ.-3296 ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਓ।

(4) ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 452 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

“452, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਆਦੇਸ਼।

(1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ, ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਜੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ।

(5) ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 452 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਰ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ

ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(6) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਆਖਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 452 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(7) ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਰੈਕਟਰ ਨੰ. ਪੀਜੇਡੀ-3296 ਇਹ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਸੀ; ਕੀ ਦੇਸ਼ੀ-ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਭੁੱਕੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ ਨੰਬਰ ਪੀਜੇਡੀ 3296 ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਟਰੈਕਟਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 452 ਕਰੋੜ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। PC ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਗਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 452 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਲਈ, ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

RNR

"

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਐਮਐਲ ਸਿੰਘਲ ਜੇ.ਜੇ.

ਕਰਨਕਸ਼ਲ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ,

1997 ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ CWP ਨੰਬਰ 3248

7 ਅਕਤੂਬਰ 1997

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 . Art. 226 - ਹਮਦਰਦ ਨਿਯੁਕਤੀ . ਬਿਨੈਕਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ - ਤਰਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ